

Les masses al poder

Las masas al poder

Power to the masses

Fa quinze anys, quan va néixer la nostra Universitat, alguns vaticinaven la irrupció d'internet i la web a les llars com una moda passatgera. En aquells temps no tan llunyans, els mitjans de comunicació tradicionals s'havien consolidat a les nostres societats com el que Thomas Carlyle i Edmund Burke ja havien batejat dos segles abans com el quart poder. Res semblava que poguéssin qüestionar la capacitat primer dels diaris, després de la ràdio i, al final del mil·lenni,

Hace quince años, cuando nació nuestra Universidad, algunos vaticinaban la irrupción de internet y la web en los hogares como una moda pasajera. En aquellos tiempos no tan lejanos, los medios de comunicación tradicionales se habían consolidado en nuestras sociedades como lo que Thomas Carlyle y Edmund Burke ya habían bautizado dos siglos antes como el cuarto poder. Parecía que nada podía poner en cuestión la capacidad primero de los periódicos, después de la radio y, al final del milenio, de la televisión como líderes de opinión, de tendencias pero, también, como instrumentos al servicio de intereses corporativos capaces de instaurar y derrocar gobiernos a conveniencia.

Fifteen years ago, when our university was founded, some people predicted that the irruption of the Internet and the World Wide Web in the home would be just a passing fad. In those not too distant days, the traditional media had established themselves in our societies as the fourth power, as Thomas Carlyle and Edmund Burke had labeled them two centuries earlier. Nothing seemed to call into question the potential of the newspapers, followed by the radio and, at the end of the last millennium, the television as leaders of opinions and trends, and tools placed at the service of corporate interests which were able to instate and bring down governments at whim.

de la televisió com a líders d'opinió, de tendències però, també, com a instruments al servei d'interessos corporatius capaços d'instaurar i derrocar governs a conveniència.

No obstant això, avui la xarxa d'internet, accessible, ubíqua i pràcticament universal, s'ha fet tan present a les nostres vides que la visió de Marshall McLuhan del mitjà com a extensió del cos, de la ment i de l'ésser sembla ja una obvietat. En una recent conversa, el president de Telefónica, César Alierta, revelava que les tres quartes parts dels habitants del planeta tenen telèfon mòbil. Aquesta connectivitat, sumada als ja prop de 600 milions de servidors

No obstante, hoy la red de internet, accesible, ubicua y prácticamente universal, se ha hecho tan presente en nuestras vidas que la visión de Marshall McLuhan del medio como extensión del cuerpo, de la mente y del ser parece ya una obviedad. En una reciente conversación, el presidente de Telefónica, César Alierta, revelaba que las tres cuartas partes de los habitantes del planeta tienen teléfono móvil. Esta conectividad, sumada a los ya cerca de 600 millones de servidores de internet repartidos por todo el mundo y el 1,5 millones de redes sociales activas, ponen en crisis el viejo orden de Carlyle y Burke, y abren un nuevo escenario de poder

Nevertheless, today the Internet network, which is accessible, ubiquitous and available almost worldwide, has become such a constant presence in our daily lives that Marshall McLuhan's vision of the medium as the extension of the body, mind and being now seems only too obvious. In a recent conversation, the chairman of the Spanish telephone company, Telefónica, César Alierta, revealed that three quarters of the world's population had mobile phones. This connectivity, together with almost 600 million Internet service providers distributed throughout the world and 1.5 million active social networks, are bringing the old order of

d'internet repartits per tot el món i 1,5 milions de xarxes socials actives, posen en crisi el vell ordre de Carlyle i Burke, i obren un nou escenari de poder en què el control del mitjà torna a mans d'un productor-consumidor d'informació.

A diferència de la *aldea global* de la televisió per satèl·lit, on l'espectador continua sent un consumidor passiu, la *World Wide Web* està sent capaç de trencar els monopolis, la unidireccionalitat i les fronteres polítiques, culturals i lingüístiques, tot generant un nou règim col·laboratiu i participatiu que converteix els immigrants i nadius digitals en els detentors del quart poder a escala *glocal*.

donde el control del medio vuelve a las manos de un productor-consumidor de información.

A diferencia de la aldea global de la televisión por satélite, donde el espectador sigue siendo un consumidor pasivo, la *world wide web* está siendo capaz de romper los monopolios, la unidireccionalidad y las fronteras políticas, culturales y lingüísticas, a la vez que genera un nuevo régimen colaborativo y participativo que convierte a los inmigrantes y nativos digitales en los detentadores del cuarto poder a escala *glocal*.

Derrick de Kerckhove, el heredero intelectual de McLuhan, a quien tenemos el privilegio de acoger como investigador y colaborador

Carlyle and Burke to crisis point, and paving the way for a new power scenario in which the control of the media is returned to a producer-cum-consumer of information.

Unlike the global village created by satellite television, where the viewer continues to be a passive consumer, the World Wide Web is now able to break monopolies, unidirectionality and political, cultural and linguistic boundaries, while generating a new collaborative and participative regime which turns digital migrants and natives into the wielders of the fourth power on a *glocal* scale.

Derrick de Kerckhove, McLuhan's intellectual heir, who we have the privilege of welcoming

O.V.

Derrick de Kerckhove, l'hereu intel·lectual de McLuhan, que tenim el privilegi d'acollir com a investigador i col·laborador a la nostra Universitat, recordava en una entrevista publicada a *Walk In* que el poder d'internet està en la seva capacitat de generar intel·ligència col·lectiva. Actualitzant Michel de Montaigne, en Derrick deia que "és preferible un cervell ben connectat que no pas un de ple", perquè la xarxa multiplica infinitament les nostres possibilitats d'accedir al coneixement i les experiències de milions de persones.

Ens trobem davant d'un fenomen imparable que va molt més enllà dels *tweets* que fan trontollar règims despòtics. És una autèntica

revolució que, com a tal, s'ha desfermat quan la societat ha començat a adoptar nous comportaments. I els valors revolucionaris de les xarxes socials –col·laboració, ajuda mútua, reciprocitat i transparència– s'estan estenent a la mateixa velocitat que progressa la connectivitat de les *aldees* més remotes del planeta.

Perquè internet és també la fi de la distància, és l'espai veritablement global on es construeix la nova arquitectura del segle XXI anunciada per Bill Mitchell, la dels vincles de les xarxes digitals davant dels espais físics delimitats, els murs i les fronteres. Tot i la distància encara considerable que separa alguns esvorancs

tecnològics, culturals i d'accessibilitat a moltes regions del món, les xarxes socials són ja una part tan important de la vida de milions de persones que els vells conceptes altermundistes del Nord i el Sud s'estan diluint de manera molt més contundent a les societats digitals que al món desconnectat.

Definitivament, aquesta revolució no és una moda. Els Facebook, Twitters i Google Wave passaran, sí, però, mentre hi hagi connectivitat, la xarxa seguirà trobant espais de col·laboració que faran realitat el somni de qualsevol revolucionari: el poder de les masses. ■

Imma Tubella | Rectora de la UOC

en nuestra universidad, recordaba en una entrevista publicada en *Walk In* que el poder de internet está en su capacidad de generar inteligencia colectiva. Actualizando a Michel de Montaigne, Derrick decía que "es preferible un cerebro bien conectado que uno que esté lleno", porque la red multiplica infinitamente nuestras posibilidades de acceder al conocimiento y a las experiencias de millones de personas.

Nos encontramos ante un fenómeno imparable que va mucho más allá de los *tweets* que hacen tambalear regímenes despóticos. Es una auténtica revolución que, como tal, se ha desatado cuando la sociedad ha empezado a

adoptar nuevos comportamientos. Y los valores revolucionarios de las redes sociales –colaboración, ayuda mutua, reciprocidad y transparencia– se están extendiendo a la misma velocidad que progresa la conectividad de las *aldeas* más remotas del planeta.

Porque internet es también el fin de la distancia, es el espacio verdaderamente global donde se construye la nueva arquitectura del siglo XXI anunciada por Bill Mitchell, la de los vínculos de las redes digitales frente a los espacios físicos delimitados, los muros y las fronteras. A pesar de la distancia aún considerable que separa algunas brechas tecnológicas, culturales y de

accesibilidad en muchas regiones del mundo, las redes sociales son ya una parte tan importante de la vida de millones de personas que los viejos conceptos altermundistas del Norte y el Sur se están diluyendo de forma mucho más contundente en las sociedades digitales que en el mundo desconectado.

Definitivamente, esta revolución no es una moda. Los Facebook, Twitters y Google Wave pasarán, sí, pero, mientras haya conectividad, la red seguirá encontrando espacios de colaboración que harán realidad el sueño de cualquier revolucionario: el poder de las masas. ■

Imma Tubella | Rectora de la UOC

to our university as a researcher and associate, recalled in an interview published in *Walk In* that the power of the Internet lies in its ability to generate collective intelligence. Updating Michel de Montaigne, Derrick said that "a well-connected brain is preferable to a well-stocked one", because the network infinitely multiplies our possibilities of accessing knowledge and the experiences of millions of people.

We are faced with an unstoppable phenomenon that goes way beyond the tweets that destabilise despotic regimes. It is a true revolution which has opened up just as society is beginning to adopt new behaviours. And the

revolutionary values of social networks – collaboration, mutual help, reciprocity and transparency – are spreading at the same rate as connectivity in the most remote *villages* on the planet.

This is because the Internet also marks the end of distance. It is a truly global space where the new architecture of the 21st century predicted by Bill Mitchell is being constructed; the architecture of the links between digital networks opposed to defined physical spaces, walls and borders. In spite of the still considerable gaps between certain areas of accessibility, culture and technology in many regions of the world,

social networks have already become such an important part of the lives of millions of people that the former other-worldly concepts of North and South are becoming diluted much more forcefully in the digital societies than in the disconnected world.

This revolution is definitely not a passing fad. The Facebooks, twitters and google waves will come and go, of course, but as long as there is connectivity, the Web will continue to find spaces for collaboration which will make the dream of any revolutionary come true: the power of the masses. ■

Imma Tubella | President of the UOC